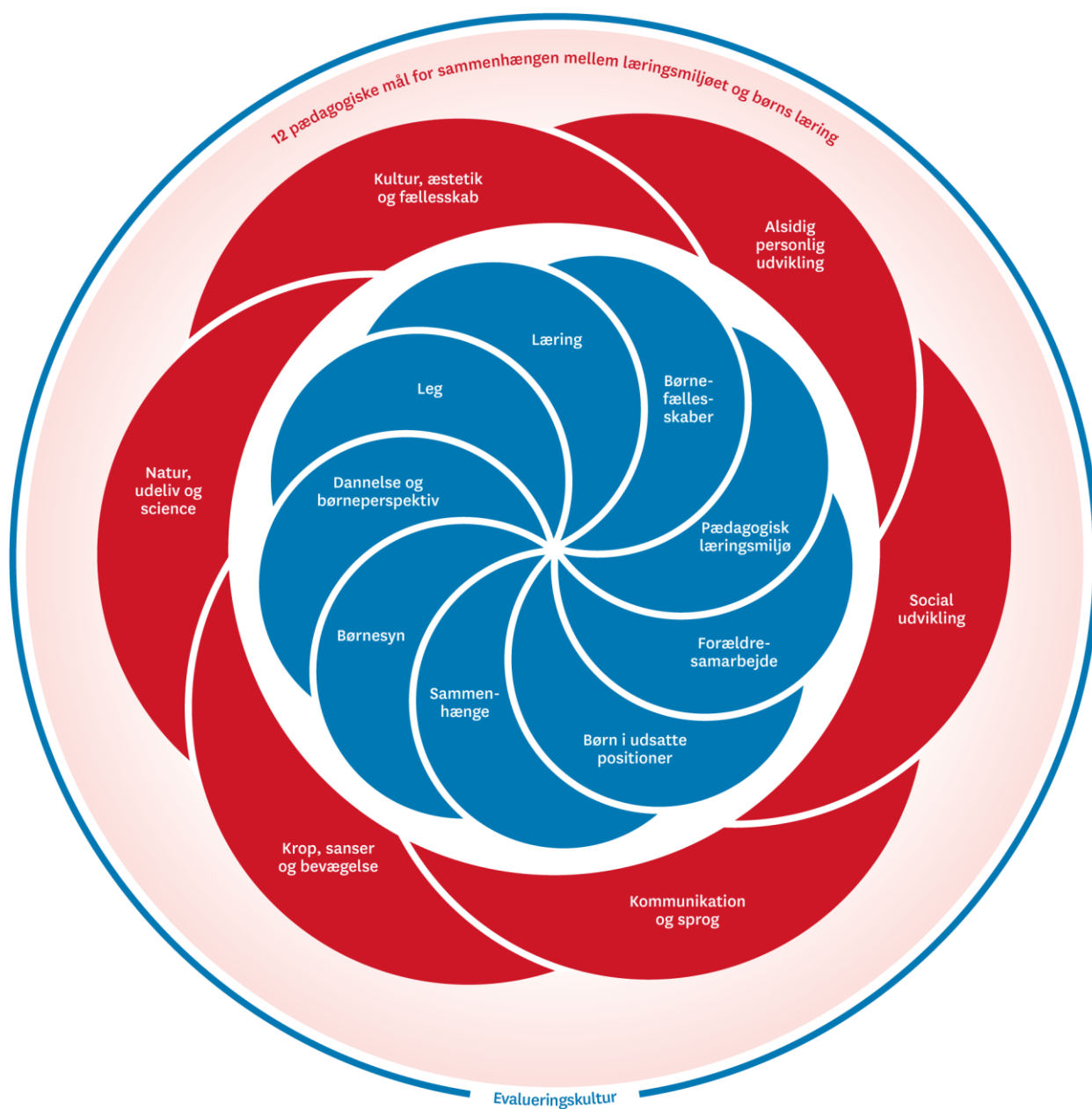

Pædagogisk læreplan for Isfuglen 2022-2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Isfuglen er en privat daginstitution beliggende i hjertet af Glostrup, nærmere bestemt Dalvangsvej 56, 2600 Glostrup.

Isfuglen er en del af Trygge Institutioner, der blev etableret i 2010 med en mission om at give det enkelte barn de bedste forudsætninger for netop deres udvikling.

Vi arbejder dagligt med at skabe nærvær og omsorg for det enkelte barn og vi deler rundhåndet ud af knus og kram.

Vores overordnede pædagogiske principper bygger på anerkendelse og selvhjulpenhed, og vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov.

Vi mener at børn er værdifulde i sig selv og vil arbejde dagligt på at give børnene muligheder for at udvikle et sundt og stærkt selvværd.

I Isfuglen har vi fokus på fri for mobberi, det er en del af den måde vi er sammen med hinanden på, med børnene og med forældrene. Der er fokus på hvordan vi taler om andre, det er et tema på vores forældremøder, det er noget alle er sammen om.

Isfuglen er opdelt med to vuggestuegrupper á 13 børn til hver gruppe er det tilknyttet to pædagoger og en pædagogmedhjælper alle på fuld tid. De breder sig over to store rum, samt fire mindre rum, vi bruger og indretter rummene efter børnegruppens sammensætning og de pædagogiske aktiviteter.

I børnehaven er der 40 børn, der er fem voksne tilknyttet børnehaven de tre er uddannede pædagoger de to er pædagogmedhjælpere, alle er ansat på fuld tid. Børnehaven har i vid udstrækning indrettet de fysiske rum efter aktiviteter, lege og læringsmuligheder.

Børnehaven og vuggestuen har desuden et fællesmotorikrum.

I forbindelse med vuggestuen er der en lille legeplads, hvor børnene trygt kan øve sig i at gå, løbe, hoppe og cykle.

Børnehavens legeplads er bygget på en fantastisk naturgrund, med en ”skov”, der er både børn og voksne glade for at være.

Børnehaven kører i vores egen bus til Østbakkevej 16 i Albertslund. Det er en af Naturstyrelsens ejendomme, der tidligere har været brugt til naturskole. Det er et fantastisk hus med omgivelser, der inspirerer til at udforske naturen, lære at værne om den og bevæge sig i den. Det gør de som udgangspunkt fire dage om ugen, fredag er fælles båltag på børnehavens legeplads.

At være barn i Isfuglens børnehave skal være en god oplevelse. Vi ser børn som kompetente medborgere, der har lige så meget ret til at have egne meninger som de voksne.

De voksne er tydelige og sætter grænser, vi mener ikke skæld ud hjælper, men vi erkender, at det kan ske, der bliver skældt ud. Børnene har hos os en øvebane, hvor de lærer at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde og at give kys og kram.

Børn spejler sig i de voksne, og vi vil gøre alt for at være gode forgangsbilleder, så der er et godt miljø for alle store og små. I Isfuglen skal børnene have oplevelser, der udvikler, sætter tanker i gang og inspirerer til leg.

Vi får mad fra Trykke Institutioners centralkøkken i Sundby, der er suppe, grød, rugbrød, fisk, kød, grøntsager, pasta mm. Der er morgenmad til de børn, der møder tidligt, en formiddagssnack kl. 9, frokost og en eftermiddagssnack ca. kl. 14.

Vi har en madmor, der sørger for at anrette frokosten og rydde af.

Derudover, følger vi Fødevarestyrelsens anbefalinger for, hvordan sunde måltider i daginstitutioner skal sammensættes.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I vores værdigrundlag har vi fokus på de trygge og hjemlige rammer, det er grundlaget for læringsmiljøet i Isfuglen.

Vi justerer os følelsesmæssigt efter barnet og vi tager vores udgangspunkt i dér, hvor barnet er lige nu. Vi tror på, at barnet kan selv i samspil med andre og pædagogerne er der for at understøtte barnet. Fx når barnet i vuggestuen skal kravle op på puslebordet, men bliver usikker, så spørger den voksne, om der er brug for en hånd. Når de ældste børn har gang i en god leg og der opstår uenighed om fortsættelsen af legen, så spørger den voksne nysgerrigt ind til hvad der skete, og hvordan de kan komme videre. Den voksne får i begge tilfælde signaleret, at du/I kan godt, og jeg vil gerne give en hånd med i respekt for jeres behov.

Menneskets dannelsesproces er livslangt, for børnene er det gennem hele dagen, mødet i de sociale relationer, i de pædagogiske rutiner, i aktiviteterne og i overgangen mellem hjemmet og Isfuglen.

Børnene lærer at tage stilling til, hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Ved at deltage aktivt, prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre, danner barnet sig et billede af ”hvem er jeg”, ”hvem er du” og ”hvad kan og er vi sammen”.

I de pædagogiske rutiner er der planlagt rum til, at det enkelte barn bliver set og hørt. For eksempel i måltiderne, hvor vi har fokus på, at børnene udvikler følelsen af selv- og medbestemmelse.

Når vi er uden for Isfuglens rammer, understøtter vi børnenes læring og dannelse, ved at guide dem i, hvordan vi agerer i det offentlige rum.

Vi er opmærksomme på, hvordan børnene tager imod dem der kommer hos os, fx posten og håndværkere. Børnene spejler sig i de voksnes handlinger samt får hjælp til at lære, hvordan vi regulerer os og hvordan vi er i mødet med andre mennesker.

Legen har værdi i sig selv og den gennemsyrrer Isfuglens hverdag. Der er plads til børnenes spontane og selvorganiserede leg, det er også der pædagogerne iagttager det enkelte barns og gruppens sociale og relationelle kompetencer, og på baggrund af de iagttagelser tilrettelægger pædagogiske forløb, fokuspunkter og indsatser.

Legen viser desuden, hvad børnene er optaget af her og nu. Pædagogerne er tæt på legen, så de kan hjælpe børnene videre, hvis der er brug for det.

Isfuglen er indrettet så der er plads til lege med mange børn og lege med få børn.

Isfuglen er indrettet så der flere steder er legezoner, der lægger op til enten konstruktionslege, rollelege, spil, læsning mm. De vilde lege er oftest på legepladsen, idet vild leg for det meste er tilsat høj lyd, hvilket kan være generende for de andre børns leg.

Relationerne mellem børn og voksne er af stor betydning for børnenes lærings muligheder. I Isfuglen leger vi sammen og vi lærer sammen, den fælles oplevelse giver mulighed for fælles erindring, det binder vores historie sammen, og når forældrene henter børnene, understøtter vi børnenes erindring ved at hjælpe dem med at huske højdepunkter fra dagen.

Set med et børneperspektiv er dagen en lang læringsarena. Første skal børnene sige hej i Isfuglen, så skal de sige farvel til forældrene, de skal aflæse dagens set up, hvem er her børn/voksne, hvad har jeg lyst til, hvem har jeg lyst til at lave noget med, hvem har lyst til at være sammen med mig.

Som det sidste skal børnene sige hej til deres forældre, farvel til de andre børn og til pædagogerne.

For børnene er det en del af dannelsen og den personlige udvikling, at lære processen for at sige hej og farvel, der er mange implicitte sociale koder de skal lære. Hvordan siger jeg goddag og farvel på en socialt acceptabel måde og uden at tabe ansigt, det er læring børnene også skal have med sig i mødet med forældrenes venner, familien, i supermarkedet og i skolen.

Børnene inddrages i de daglige pædagogiske rutiner. Pædagogerne udfordres positivt på kontinuerligt at sikre inspirerende læringsmiljøer, der understøtter barnets egen nysgerrighed og undersøgende tilgang.

I Isfuglen møder børnene hinanden på tværs af institutionen. Det begynder med morgenmaden i vuggestuen og slutter af med leg og læsning om eftermiddagen i vuggestuen.

Det er pædagogernes ansvar at tilrettelægge de pædagogiske aktiviteter og rutiner, så alle børn har deltagelsesmuligheder i løbet af dagen. I løbet af dagen deler vi børnene op i mindre grupper blandt andet for at styrke relationerne børnene imellem og fællesskabsfølelsen.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I vores dagligdag ønsker vi at skabe fleksible læringsmiljøer, som børnene kan navigere i og som kan tilpasses efter den aktuelle børnegruppe.

Vi har indrettet rummene i Isfuglen, så der er mange tydelige lege-læringsrum, hvor børnene selv kan komme til legetøj og materialer.

Der er rum med plads til lege i mindre grupper og større rum med plads til lege med mange deltagere eller mange lege med få deltagere.

Der er rum til motorisk udfoldelse, stille lege, konstruktionslege, rollelege mv. I udsmykningen søger vi en blanding af læringsorienterede opslag som alfabetet og nysgerrighedsvækkende plakater, med fx abstrakte billeder.

I løbet af dagen er der vokseninitierede aktiviteter og lege, børneinitierede lege og aktiviteter, pædagogiske rutiner i samlinger, måltider, garderoben, på badeværelset og i goddag- og farveltidrummet.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Der er det daglige samarbejde med forældrene, samarbejdet med Forældrerådet, samarbejdet i forældremøderne og samarbejdet når barnet eller familien har brug for lidt ekstra.

Fri for mobberi er ligeledes en del af samarbejdet på tværs i Isfuglen og sammen med forældrene hvor der er fokus på alles trivsel.

I det daglige samarbejde er der også inddragelsen af barnet i samarbejdet. For de yngste vuggestuebørn er det helt almindeligt, at forældre, når de afleverer barnet om morgenen og medarbejdere, når barnet skal hjem, har kontakten oftest øjen- og mimikkontakt, suppleret med det verbale sprog, *"du trillede bold med Peter"*. Det er en måde både at kommunikere, hvad barnet har været optaget af og hjælpe barnet med erindringen, og sikre barnets inddragelse i kommunikationen om dets hverdag. Jo ældre barnet er, jo mere opfordres det til at erindre, hvad det har været optaget af og kommunikere det til forældrene med hjælp fra de voksne. Det er også i denne kommunikation med forældrene, at pædagogerne retter fokus mod barnet som en del af fællesskabet og læring i fællesskaber.

I forældresamtalerne bruger vi Rambølls "Hjernen og Hjertet", med sprograppen, sprogvurderinger og TOPI Alle med" som udgangspunkt for samtalerne og som vores faglige værktøj.

Forældrerådet har fokus på det nære og dagligdagen, det er her forældrene giver tilbagemelding på den oplevede praksis og det er her vi kommunikerer om strategier og indsatser.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I vuggestuen er de i det daglige meget tæt på børnene, der er daglige refleksioner over børnenes udvikling og trivsel. Er der fx et par børn, der ikke trives i hinandens selskab i en periode, så kan de være i hver sin aktivitet og sidde ved hver sit bord ved måltider. Derudover har de voksne øje for, hvad der skaber fælles glæde og god energi hos de to, så det bliver glæder der fylder i samværet.

I både børnehaven og vuggestuen er børnene dagligt delt i mindre grupper med voksen initierede aktiviteter, det giver lærings- og udviklingsmuligheder for alle børn.

Børn der ikke er i travsel, skal også opleve stjernestunder, -hver dag, det er de voksnes ansvar. Det kan være, at barnet har et særligt privilegie i en periode, at det er i en mindre gruppe, at det får lov at vælge voksen og aktivitet, hvor det vil sidde ved frokostbordet mm.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Fra efteråret frem til SFO-start er der flere læringsarenaer for gruppen, det er kulminationen af de første fire år i Isfuglen.

Garderoben, en nem og overskuelig ting er, at i børnehaven øver børnene sig i selv at holde orden i garderoben. Det kan give lidt kaos, lidt rod, en manglende sok mm, men det er en tryk øvebane i børnehaven.

Toiletbesøg, gode toiletvaner betyder i denne sammenhæng, at de lige skal tjekke om toilettet er ok til den næste, er der skyllet ud, er toiletsædet pænt, er der pænt på gulvet ved toilettet, der skal vaskes hænder og børnene tørrer sig selv efter toiletbesøg.

At lytte, børnene skal kunne lytte til en besked. Det at lytte handler ikke kun om at tie stille, når andre taler, det handler også om at høre hvad de andre siger. I børnehaven øver vi også de kollektive beskeder. Det er en besked, vi giver til den samlede gruppe.

At blive en god kammerat, de fleste børn elsker at have legekammerater med hjem og de elsker at komme hjem til andre at lege. Vi opfordrer forældrene til at tage en kammerat med hjem. At de taler med hinanden om, hvordan de oplever hinandens børn, er børnene gode til at skiftes til at bestemme, kan de gå på kompromis, kan de dele, kan de grine, kan de vinde, kan de tabe, kan de vente på tur? I børnehaven øver børnene sig i selv at løse konflikter, vi er på sidelinjen og ser hvad der sker. Vi efterprøver om børnene lytter til hinanden, om de kan gå på kompromis og de kan finde en fælles løsning, der kommer alle parter til gode.

Trafiksikker, børnene skal til at transportere sig fra SFO til skole til SFO. I børnehaven går vi ture, børnene skal holde hinanden i hånden, de skal gå på linje, de skal vente ved kryds, de skal vide, hvordan man kigger sig for inden man går over en vej, de skal vide, hvor man krydser vejen, hvordan en lysregulering virker.

Det er en god ide at børnene kan holde på en blyant, at de kan skrive deres navn, alfabetsangen er stadig moderne. Børnene skal øve forståelse for mængder og figurer, fx i en høj stabel tallerken er der mange tallerkner, de er runde, dybe, flade mm.

Forholdsordene skal være på plads foran, bagved, over, under, ved siden af, større end, mindre end, bredere, højere, tungere, lettere mfl. Måltider, af- og påklædning, transport er fantastiske tilbagevendende situationer, hvor børn kan få konkretiseret forståelsen af de abstrakte ord.

Omverdens bevidsthed, det er viden om, hvor bor jeg, hvad hedder mine forældre mm.

I samarbejde med forældrene er vi opmærksomme på om børnene har lyst til at vide noget, at lære noget, så læg mærke til om de spørger nysgerrigt til ting, som de hører eller ser. Fortæller børnene om det, det har lært, fx et nyt spil? Børn, er godt hjulpet på vej, hvis de kan fabulere/forestille sig ting, det kan være en fantasi, tænk hvis grise gik med slips, hvordan ville det se ud, skal de så på arbejde, hvordan vil der lugte i bussen, vil de købe flæskesteg i supermarkedet.

I børnehaven gør vi meget ud af at understøtte børnenes læring med udsagn som, hvor er du god til at hjælpe din kammerat, -også selvom det ikke bliver gjort på den måde den voksne havde tænkt

Vi bestræber os på, at børnene får masser af erfaringer med sig videre især erfaringer med at være i fællesskaber, hvor alle ikke ligner hinanden, hvor det at give plads til hinanden også er et afsæt for fantastiske lege.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Isfuglen er vi beriget med et skønt nærmiljø, både natur, dagligbutik samt kulturinstitutioner.

Lokalsamfundet er inddraget ved de besøg vi er på, eller de samtaler vi har med børnene, når vi fx går forbi den lokale kirke.

Der er også den helt nære inddragelse som når posten kommer med pakker, eller boligforeningens håndværkere er i Isfuglen for at tilse bygningen eller arbejde på den.

Forældrerådet er aktive bidragsydere til hvor og hvordan lokalsamfundet kan inddrages

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Der er i målsætningen fra Trykke Institutioner givet, at det er det nære og det hjemlige, der skal præge Isfuglens indretning.

I Isfuglen er der lavet flere små rum i rummet, der er indrette med afdæmpede farver, tæpper der kan fungere som et afgrænset rum samtidig med det giver et godt siddeunderlag og en æstetisk værdi.

Isfuglen har flere små rum der har funktionspræg, fx stille rum, hvor der læses bøger, spilles spil og lægge puslespil, rum til konstruktionslege, rollelege mm, derudover er der rum i rummet i de større rum.

Den fysiske indretning er betydningsfuld for det psykiske børnemiljø, - er der et sted, hvor børnene kan lege i en mindre gruppe, er der et sted til stille lege, er der et sted de kan sidde lidt alene og læse eller tegne, er der materialer og legetøj til større rollelege så alle kan være med.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At være barn i Isfuglen skal være en god oplevelse. Børnene bliver set som kompetente medborgere, der har lige så meget ret til at have egne meninger som de voksne. Børnene skal have oplevelser, der udvikler, sætter tanker i gang og inspirerer til leg.

De voksne er tydelige og sætter grænser, målet er, at der ikke bliver skældt ud. Børnene lærer med guidning fra de voksne at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde og at give kys og kram. Børn spejler sig i de voksne, og vi vil gøre alt for at være gode forgangsbilleder, så der er et godt miljø for alle store og små.

I løbet af dagen indgår børnene i både små og store fællesskaber.

Til formiddagsmåltidet er der fokus på, hvem der er kommet, hvem der har fri, om nogen er syge. Der bliver talt om dagen, der kan synges en sang, læses en bog eller fortælles en historie.

Vi giver god tid til de pædagogiske rutiner, hvor børnene er aktive deltagere i fx at rydde op efter sig selv og nogen gang efter andre.

I vuggestuen kan børnene hente deres egen ble og hjælpe med at løsne den, fra ca. 2 årsalderen går de på toilettet og inden de går ud af børnehaven, skal de gerne kunne klare alle toiletbesøg selvstændigt.

I løbet af den tid børnene er i Isfuglen, lærer de fra de er helt små at tage strømper af for i slutningen af børnehavetiden at være selvhjulpne med tøjet, hvilket også indebærer at have overblik over sin egen garderobe, hvor er vanter, sko mv. Vi kan se, at det er en stor tilfredsstillelse for børnene selv at kunne, og det er vigtigt at kunne, når de begynder i SFO.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Isfuglen er børnene i løbet af dagen både i mindre og større grupper, de er i planlagte, spontant opståede og selvorganiserede grupper.

De voksne understøtter børnenes deltagelsesmuligheder ved at have fokus på både det enkelte barns sociale kompetencer og gruppedynamikken.

Der er mulighed for forskellige gruppesammensætninger i løbet af dagen, her får børnene erfaringer med velfungerende grupper og sjove lege, grupper der har liv og glade dage men måske også er lidt voldsomme, grupper hvor de leger ved siden af hinanden, grupper hvor de ikke kan blive enige.

For de voksne er det anledning til at samtalen med børnene kan handle om hvad der skete, få børnenes version, og mere generelt tale om det gode fællesskab, den gode leg og hvad hver især kan byde ind med.

Gennem hele Isfuglen gælder det, at de voksne er rollemodeller, som børnene kan spejle sig i og at de voksne er opmærksomme på de erfaringer, som de enkelte børn får i gruppen.

Børnene støttes i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt samt i at kunne sige fra, når egne grænser overtrædes.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Den pædagogiske praksis med inddeling af børnene i mindre grupper understøtter den sproglige indsats. Det giver pædagogerne mulighed for at komme tættere på børnene både socialt og sprogligt. Der er fokus på udveksling og understøttende sprogstrategier.

Det er i børnenes samvær med hinanden, pædagogerne ser behovet for fokuserede sproglige indsatser. Det kan være, at en gruppe af børn skal lære at lytte til andre, at udtrykke deres behov eller at flyve med på en fantasi.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kroppen skal på mange forskellige måder bruges, udfordres, eksperimenteres med og mærkes. Børnene skal opleve krops- og bevægelsesglæde, de skal kende deres krops funktioner og deres sanser skal stimuleres.

Fra børnene begynder i Isfuglen bliver de opfordret til at bruge deres krop, de skal kravle, krybe, stå, gå, hoppe, klatre og hinke. Isfuglen har et motorikrum som benyttes dagligt.

Til de yngste børn er der en lille legeplads med plads til fx at eksperimentere med balance, det kan være på cykler og ved at gå op og ned af trin og små forhøjninger. Til de ældre børn, er den store legeplads med ”skov”, her kan de klatre i træer, løbe stærkt, bygge forhindringsbaner og meget mere, der udfordrer kroppen.

Sanserne stimuleres både i bevægelserne, men også i måltidet, hvor vi gør noget ud af at dufte til maden og smage på maden. Vi føler om noget er blødt eller hårdt, om det er krøllet eller glat, vi føler glæde, ked af det, vrede, sprudlende og meget mere, vi er opmærksomme på at understøtte og udforske de sansemæssige oplevelser med sproget.

I løbet af børnenes tid i Isfuglen lærer de også kropsfunktioner som sult- og mæthedsfornemmelsen at kende og at sætte ord på den, ligesom de i vuggestuen lærer at gå på toilettet for at være selvhjulpne med renlighed, når de forlader børnehaven og træder ind i SFO'en og skolen.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsrummet er både inde og i det nære udeliv og i nærmiljøet.

Særligt den store legeplads er et eksperimentarium med naturfænomener, planter og højbede.

Fx eksperimenterede børnehaven med islys. I en periode med frost fyldte de balloner med vand, stillede dem ud natten over, tog dem ind, vandet var frosset, pillede ballonen af, skar med en syl ud til et fyrfadsllys, de tændte lys og stillede islys udenfor.

For de yngste børn er pædagogerne ved siden af og foran, de understøtter børnenes erfaringer med fx regn, at vi bliver våde og det sprøjter, når vi hopper i vandpytter, vi tørrer os med håndklæder, når vi kommer ind i vuggestuen, vi bliver kolde om vinteren, om sommeren kan vi lege med vand udenfor og solen tørrer os.

Vi kan se månen på himlen eller der er vandpytter og nogen gange er der is på vandpytten, de yngste skal opleve og have ord på det nære og det visuelt tydelige.

De ældste børn kigger ud ad vinduet og kan genkende og sætte ord på årstid og vejrtype for herefter at kunne vurdere påklædning. De ældste arbejder med uge, dage og måneder og taler om den nære betydning af dem, som årstid og traditioner knyttet til årstider og måneder.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi vægter fællesskab og samvær højt for alle aldersgrupper, vi øver os i at være sammen i både små og store fællesskaber.

Børnene øver sig i at ytre sig i gruppen, at lytte til andre og at vente på tur.

Særligt i formiddagens samling, kan der være grundlag for at drøfte normer og regler med de ældste børn. De voksne er optagede af, hvad der optager børnene, alt efter børnenes alder understøtter pædagogerne med sproglige opfordringer, spørgsmål og udvidelser.

Vi festligholder årtidernes traditioner, vi fejrer børnenes fødselsdage og de voksnes, vi laver historier om til teater, fx de tre bukkebruse. Vi læser, synger og danser med børnene.

Vi bruger måltidet som samlingspunkt, hvor madkulturen er i fokus. Vi spiser i små grupper, så der er tid til nærvær og dialog.

I indretningen af Isfuglen søger vi at vægte det æstetiske, med afstemte farver, runde former, tydelige legemiljøer. Isfuglen er indrettet med mange mindre rum, hvilket giver plads til at børnene kan samle sig i mindre legegrupper.

I børnehaven er de kreative materialer tilgængelige og der er et rum, hvor en gruppe af børn kan sidde og tegne, farve, klippe, klistre, sætte pailletter på, klippe fly mm.

Vi søger at styrke styrker barnets eget udtryk og udfoldelses- og deltagelsesmuligheder på egne præmisser ved de også har mulighed for selvinitierede aktiviteter og lege.

Vi understøtter børnenes forståelse af fællesskabet ved at arbejde i små og store grupper, hvor der også kan være opmærksomhed på forskelligheder og samarbejde.

Evalueringskultur

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I læreplansperioden skal vi udarbejde et fælles pædagogisk årshjul for Isfuglen med fælles temaer, der bliver evalueret efter hvert tema. Det skal være visuelt stærkt og simpelt at lave evaluering på.

Derudover vil der være evalueringer med børnehavebørnene i forhold til aktiviteter, rum og måltider. Det bliver med post it og billeder.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Det hænger sammen med ovenstående.